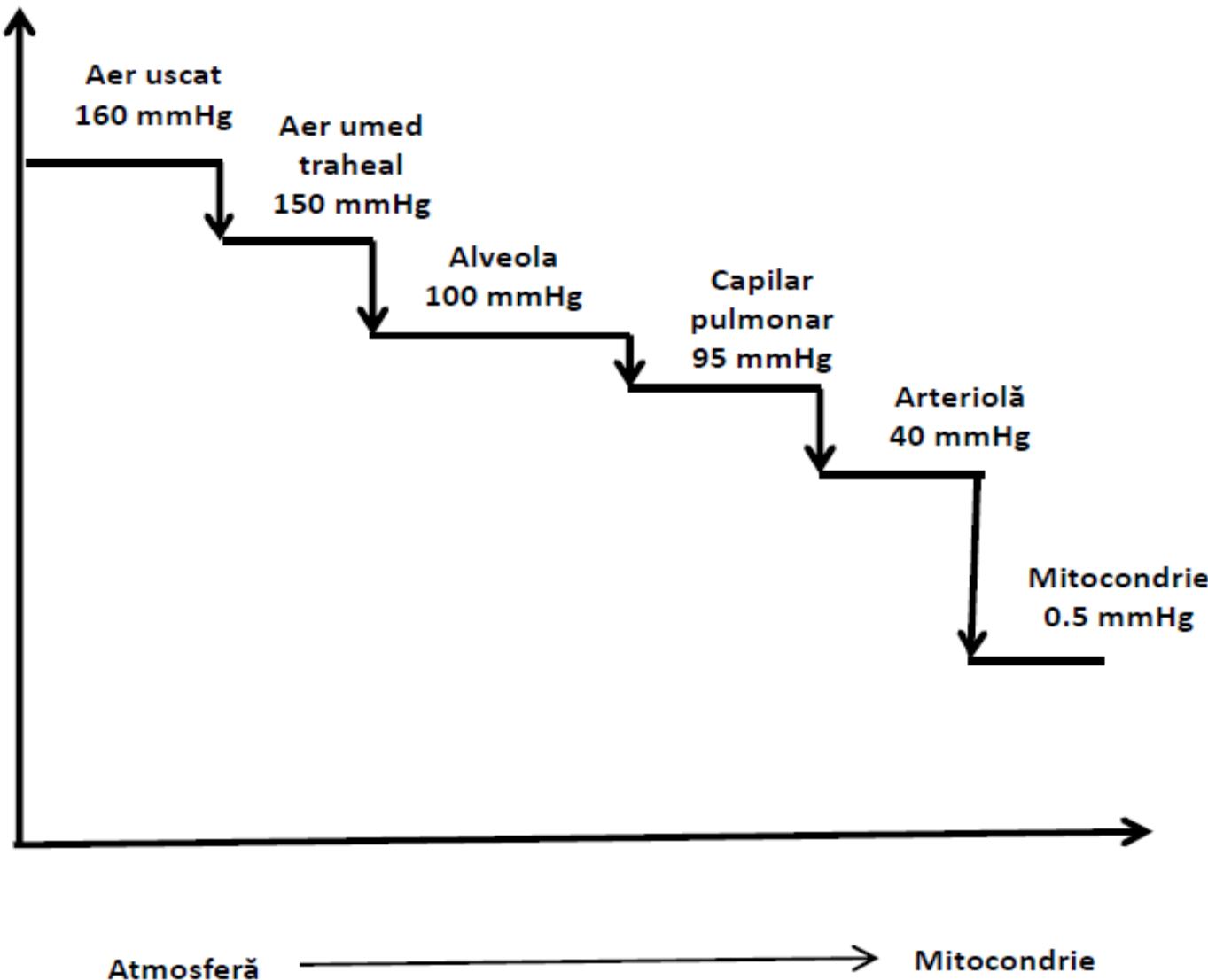

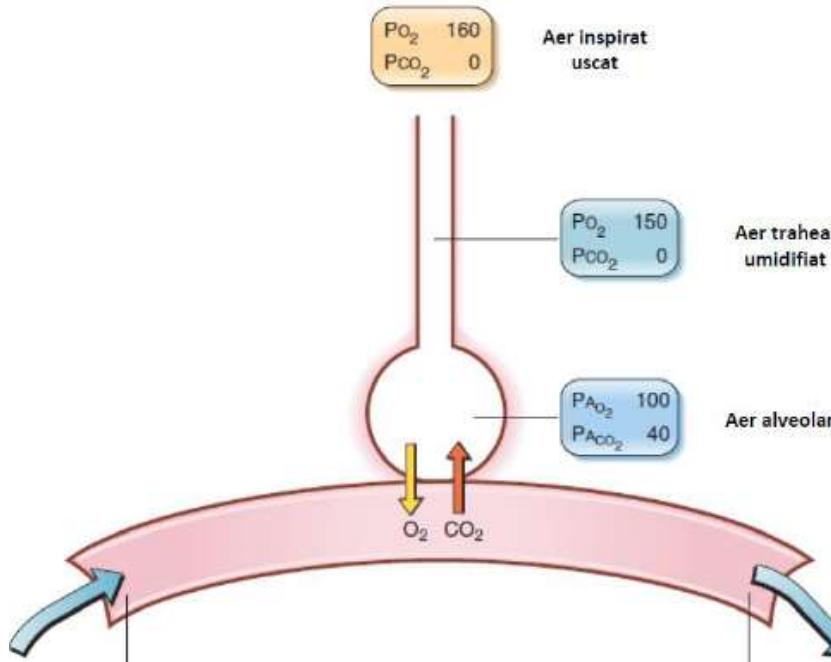

Metabolismul oxigenului. Oximetria.

Constantin Bodolea, MD, PhD, DEAA
Tirgu Mures 12.12.2018

Captarea oxigenului la nivel pulmonar

Legea lui Dalton:

$$PO_2 = \% O_2 \times P_{totala\ aer}$$

$$PAO_2 = FIO_2 \times (P_B - PH_2O) - \frac{PA_{CO_2}}{RQ}$$

$$P_B = \text{presiunea barometrica} = 760 \text{ mmHg}$$

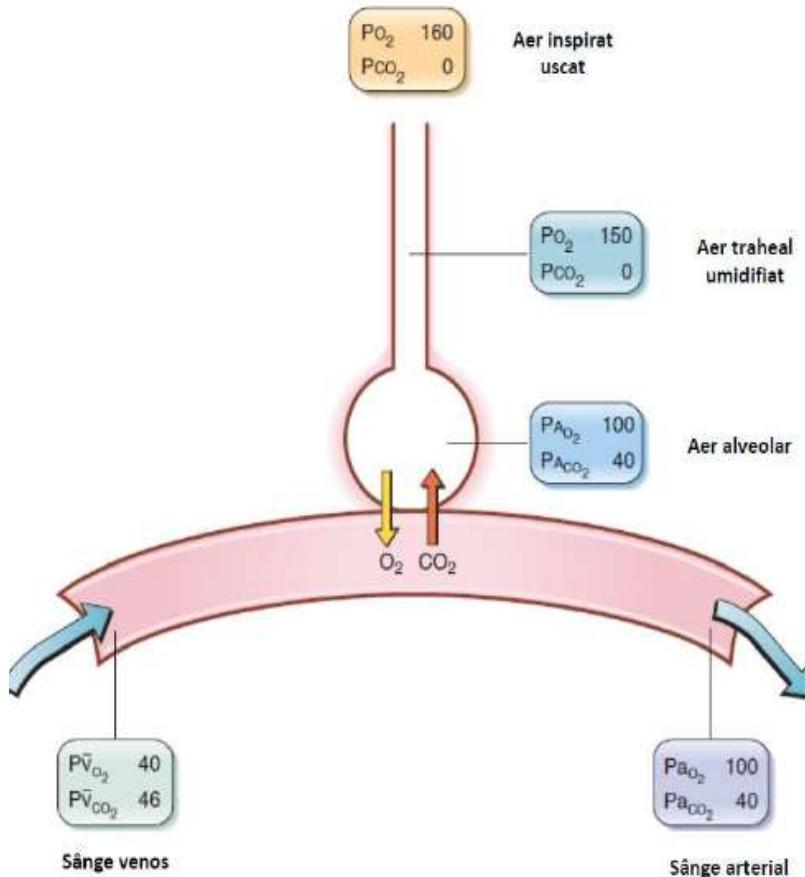
$$RQ = CO_2 \text{ eliminat} / O_2 \text{ consumat}$$

$$PO_2 \text{ aer uscat} = 0,2093 \times 760 \text{ mmHg} = 159 \text{ mmHg}$$

$$PO_2 \text{ cai respiratorii} = 0,2093 \times 760 - 47 \text{ mmHg} = 149,24 \text{ mmHg}$$

$$PAO_2 = 0,2093 \times (760-47) - 40/0.8 = 99,23 \text{ mmHg}$$

Difuziunea alveolocapilară a O₂

Transfer O₂ in 0,25 secunde

Membrana alveolo-capilară= 12 straturi

Transfer O₂ “perfuzie limitat” (fiziologic)

Transfer O₂ “difuzie limitat” (hipoxie severa)

Gradient alveolo(A)-arterial(a) = 5-10 mmHg

Transportul O₂ în singe

2 forme de transport:

1. O₂ dizolvat în plasma (2%)

2. O₂ legat de hemoglobina (98%)

O₂ dizolvat în plasma

Legea Henry: cantitatea dizolvată dependenta de pp a O₂

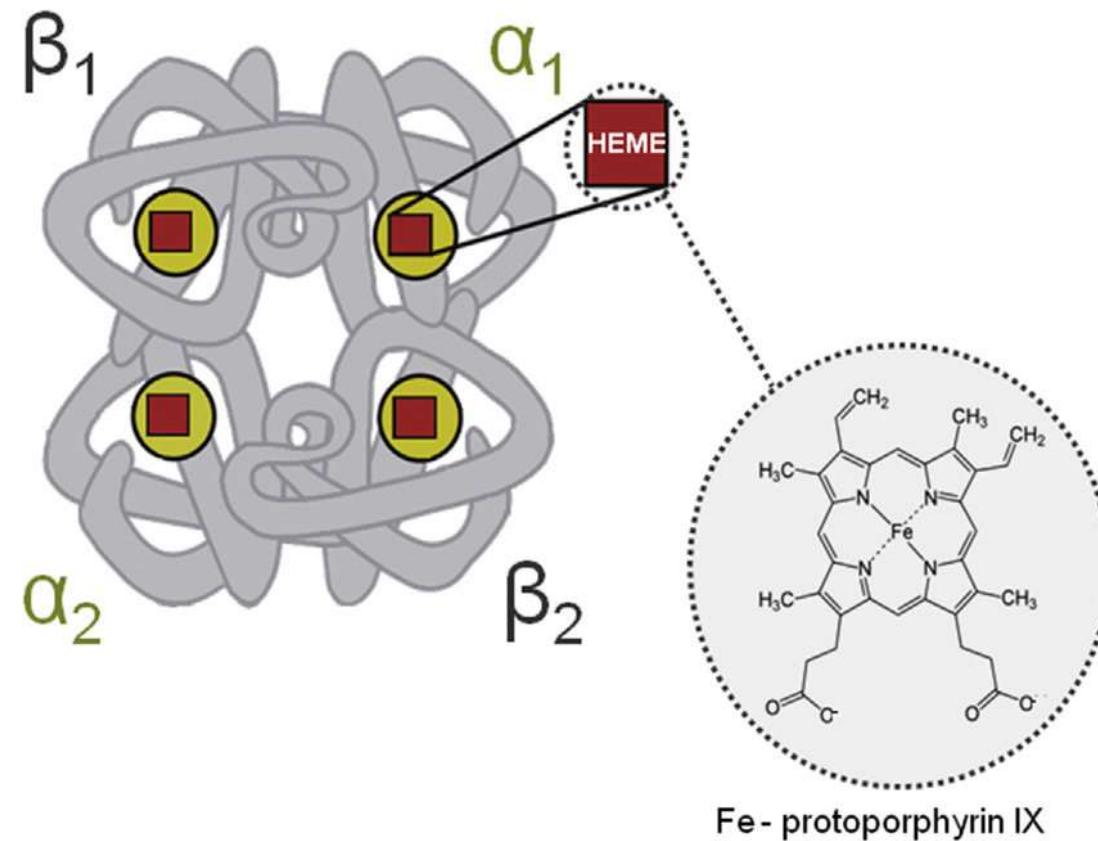
1 mmHg se dizolva 0.003mL O₂/100 mL singe

100 mmHg: 100mL singe contin 0.3 mL O₂ ⇔ 3 mL O₂/L

O₂ dizolvat nu satisface necesitatile fiziologice!

Transportul O₂ în singe

O₂ legat de hemoglobina

Globina:

$$2\alpha + 2 \beta = \text{HbA}$$

$$2\alpha + 2\gamma = \text{HbF}$$

Hem:

4 protoporfirine

4 atomi Fe²⁺

4 O₂

“legare cooperativa pozitiva”: O₂-Fe²⁺

1 g Hb incarca 1,34 mL O₂, la 15 g/dL incarca 20 mL O₂

Transportul O₂ în singe

O₂ legat de hemoglobina

Conținutul de O₂ % = (Cantitatea legată × Saturația %) + Cantitatea dizolvată

$$CaO_2 = (1,34 \times 15 \times 0.97) + (0.003 \times 95) = 19,5 + 0,285 = 19,785 \approx 20 \text{ ml}$$

$$CvO_2 = (1,34 \times 15 \times 0.75) = (0.003 \times 40) = 15,075 + 0,12 = 15,195 \approx 15 \text{ ml}$$

$$\text{Rata de extractie tisulara } O_2 = CaO_2 - CvO_2 = 20mL - 15mL = 5 \text{ mL/dL}$$

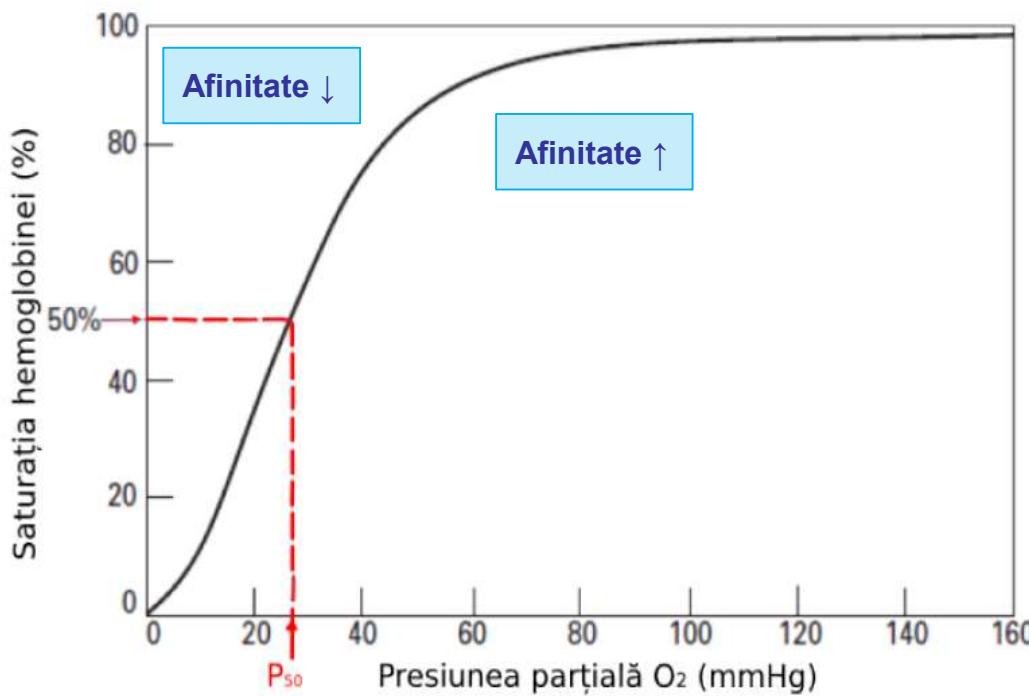
$$(1) \quad CaO_2 = (5 \text{ g/dL}) (1.34 \text{ mL/g}) (1.00) = 6.7 \text{ mL/dL} \\ (105 \text{ mm Hg} \times 0.003 \text{ mL/dL/mmHg}) = 0.3 \text{ mL/dL} \quad] \quad 7.0 \text{ mL/dL}$$

$$(2) \quad CaO_2 = (5 \text{ g/dL}) (1.34 \text{ mL/g}) (1.00) = 6.7 \text{ mL/dL} \\ (500 \text{ mm Hg} \times 0.003 \text{ mL/dL/mmHg}) = 1.5 \text{ mL/dL} \quad] \quad 7.2 \text{ mL/dL}$$

$$(3) \quad CaO_2 = (8 \text{ g/dL}) (1.34 \text{ mL/g}) (1.00) = 10.7 \text{ mL/dL} \\ (500 \text{ mm Hg} \times 0.003 \text{ mL/dL/mmHg}) = 1.5 \text{ mL/dL} \quad] \quad 12.2 \text{ mL/dL}$$

Transportul O₂ în singe

Relatia PaO₂-Oxihemoglobina

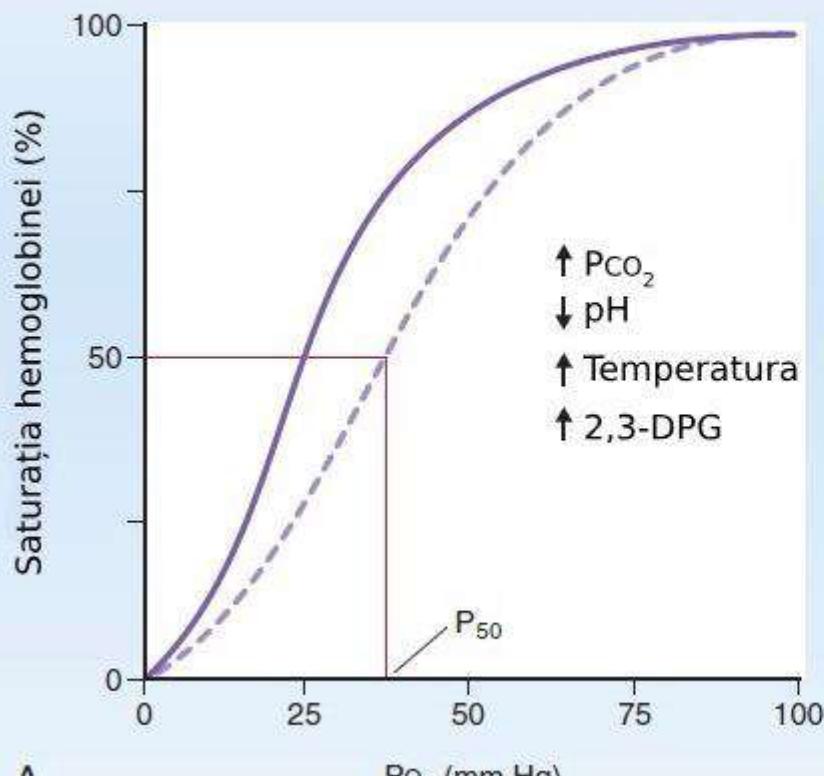

Curba sinusoidală

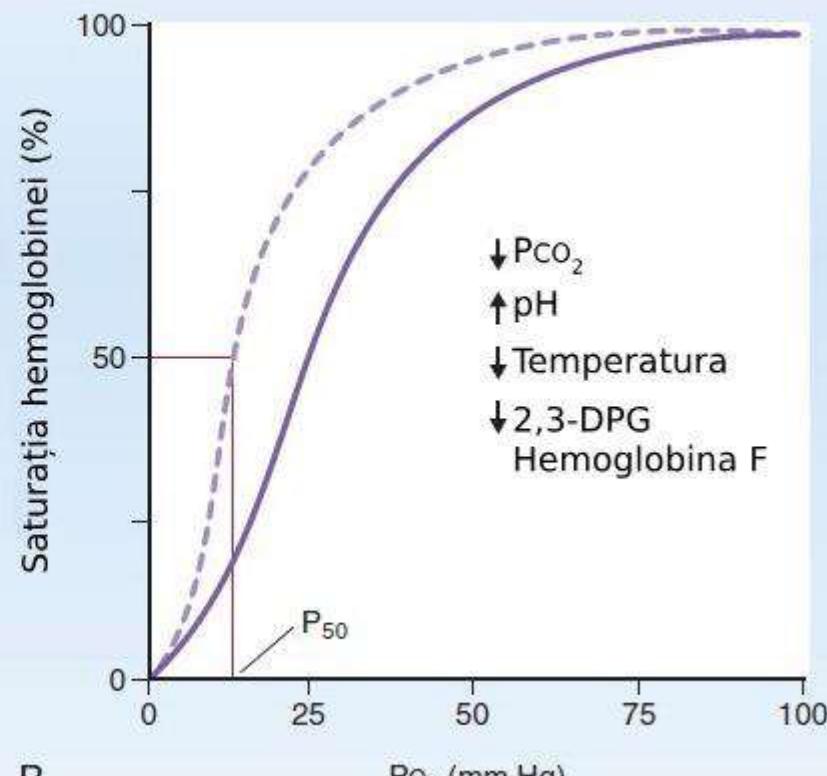
$$PaO_2 = 26 \text{ mmHg} = P_{50}$$

$$PvO_2 = 29 \text{ mmHg} = P_{50}$$

Relatia PaO₂-Oxihemoglobina

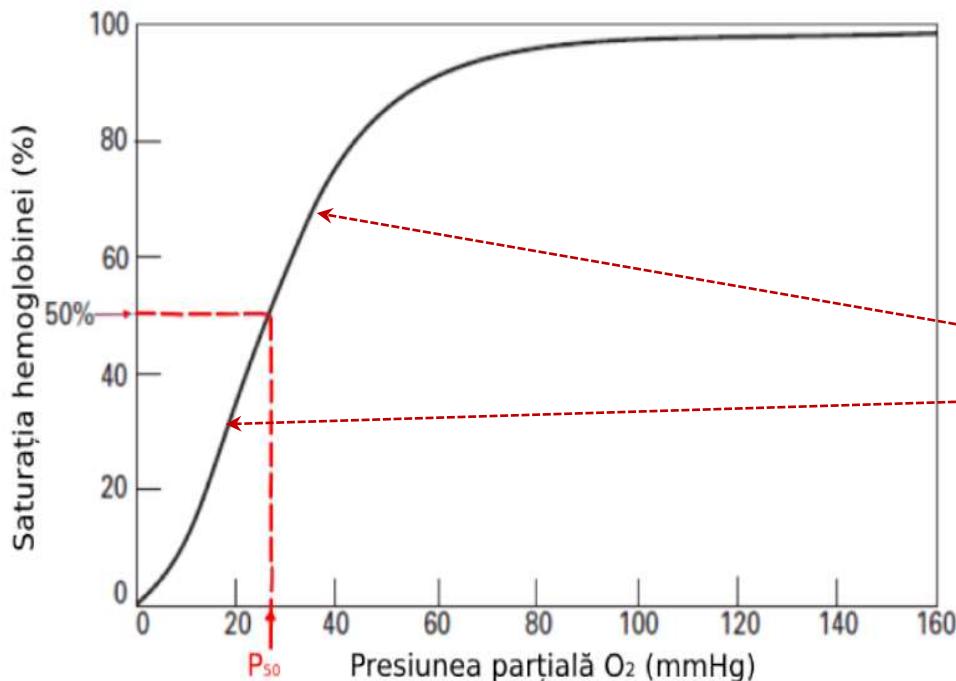

P_{50} spre dreapta

P_{50} spre stinga

Difuziunea tisulară a O₂

PaO₂ variabil de la un organ la altul

Scaderi dramatice SaO₂ (CaO₂)

PaO₂ = 40mmHg (SaO₂=75%) CaO₂ = 15mL/dL

PaO₂ = 20mmHg (SaO₂=32%) CaO₂ = 6,5mL/dL

Efectul Bohr + 2,3 DPG ↓
fundamentale

Balanta tisulară de O₂

Pragul anaerobic

Rezerva de Oxigen

Aport sau Delivery
(DO₂)

$$DO_2 = DC \times CaO_2$$

$$DO_2 = 5 \text{ L/min} \times 0,2 \text{ L/min O}_2
= 1000mLO_2/\text{min}$$

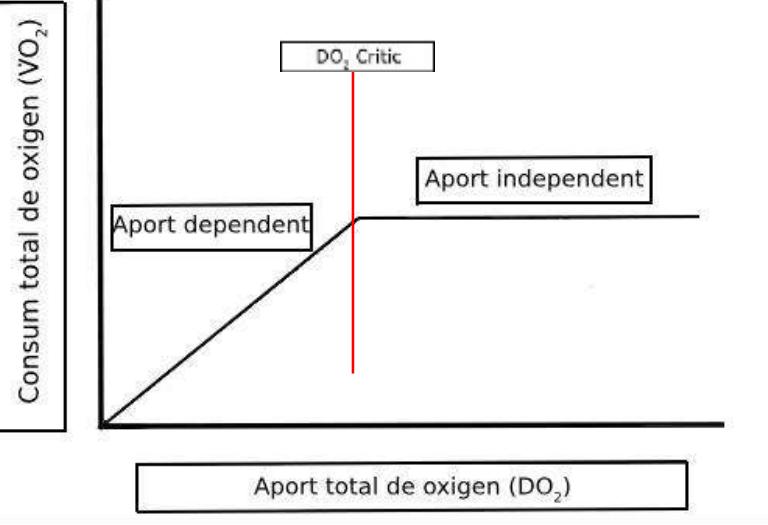
Necesar sau Consum
(VO₂)

$$VO_2 = DC \times (CaO_2 - CvO_2)$$

$$VO_2 = 5 \text{ L/min} \times 0,05 \text{ L/minO}_2
= 250 mLO_2/\text{min}$$

$$O_2 \text{ ER (\%)} = \frac{250}{1000} \times 100 = 25$$

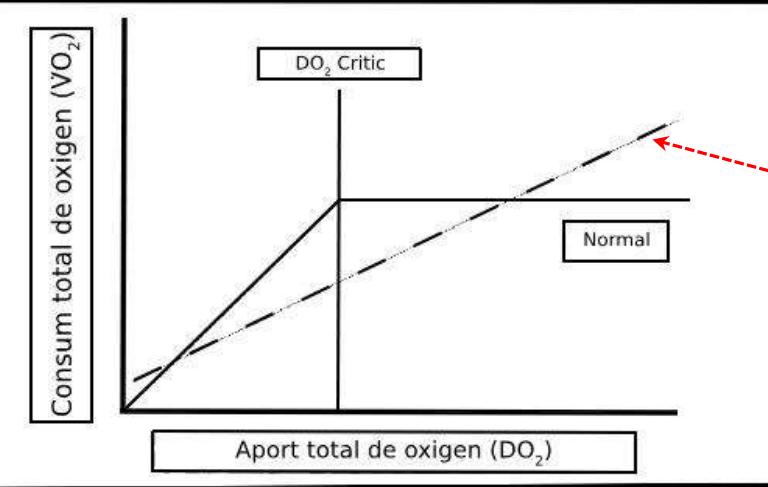
Balanta tisulară de O₂

Raportul DO₂/VO₂

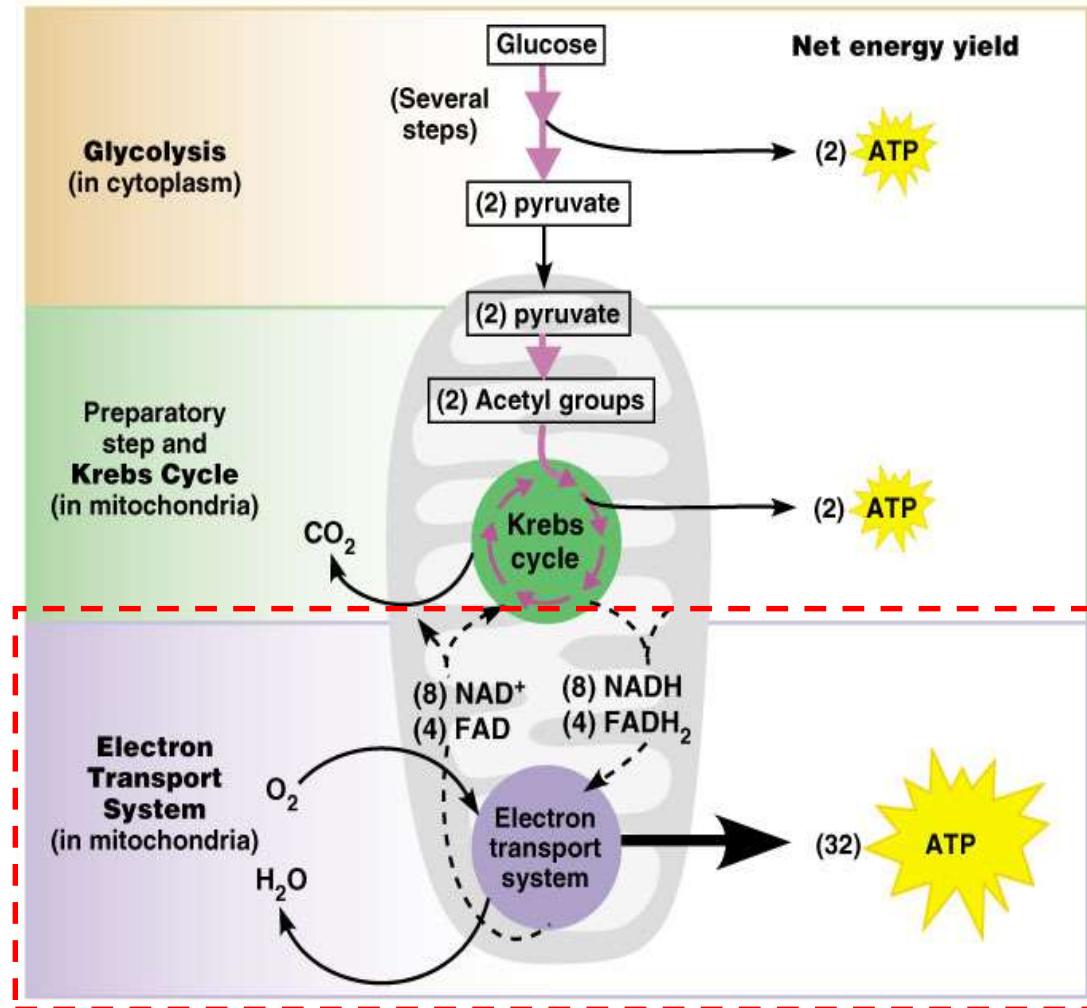
consum independent de DO₂
 = rezerva suficientă =
VO₂ aport independent

Atingerea DO₂ critic →
VO₂ aport dependent

VO₂ aport dependent permanent

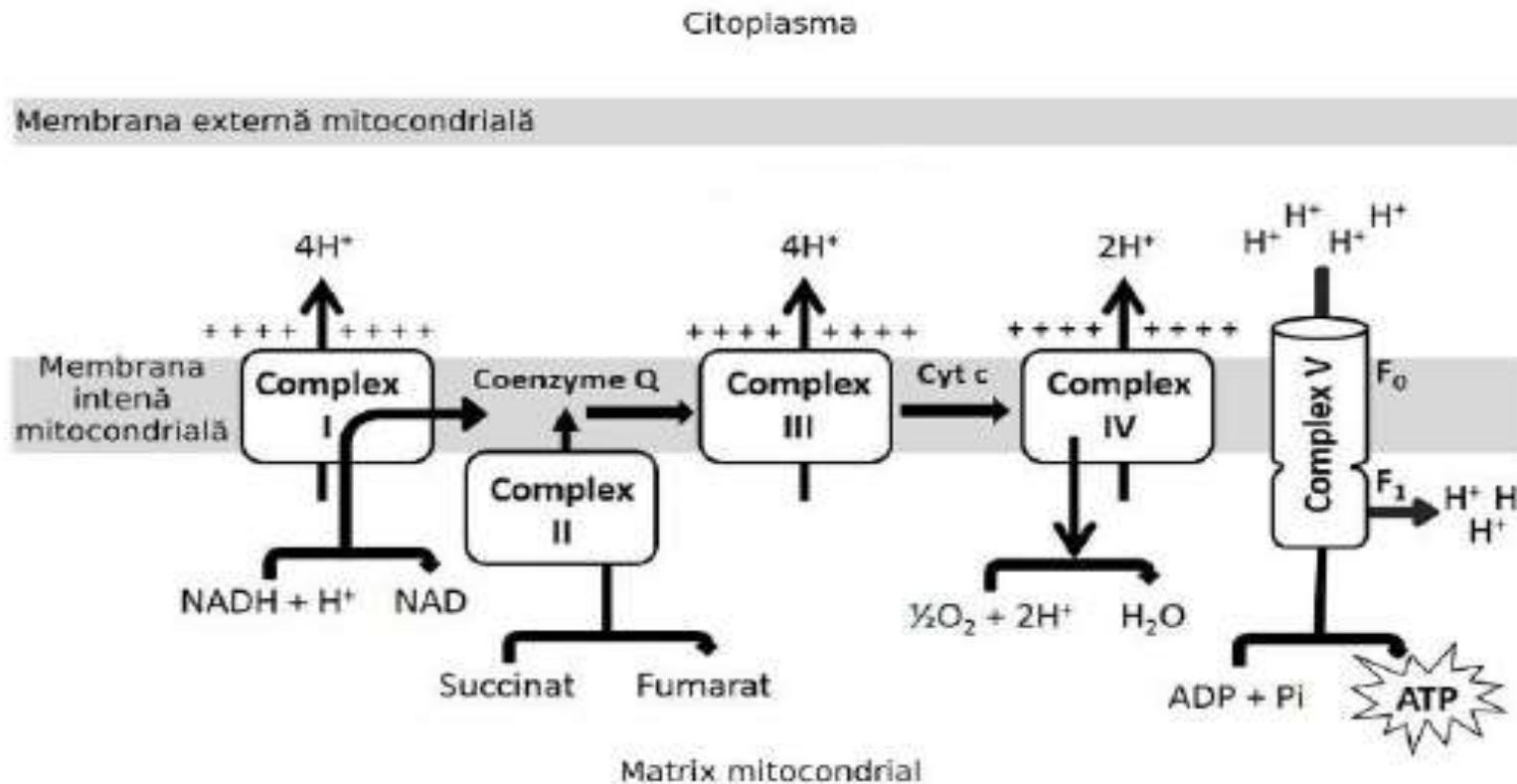
Utilizarea O₂ în metabolism aerobic și producție de ATP

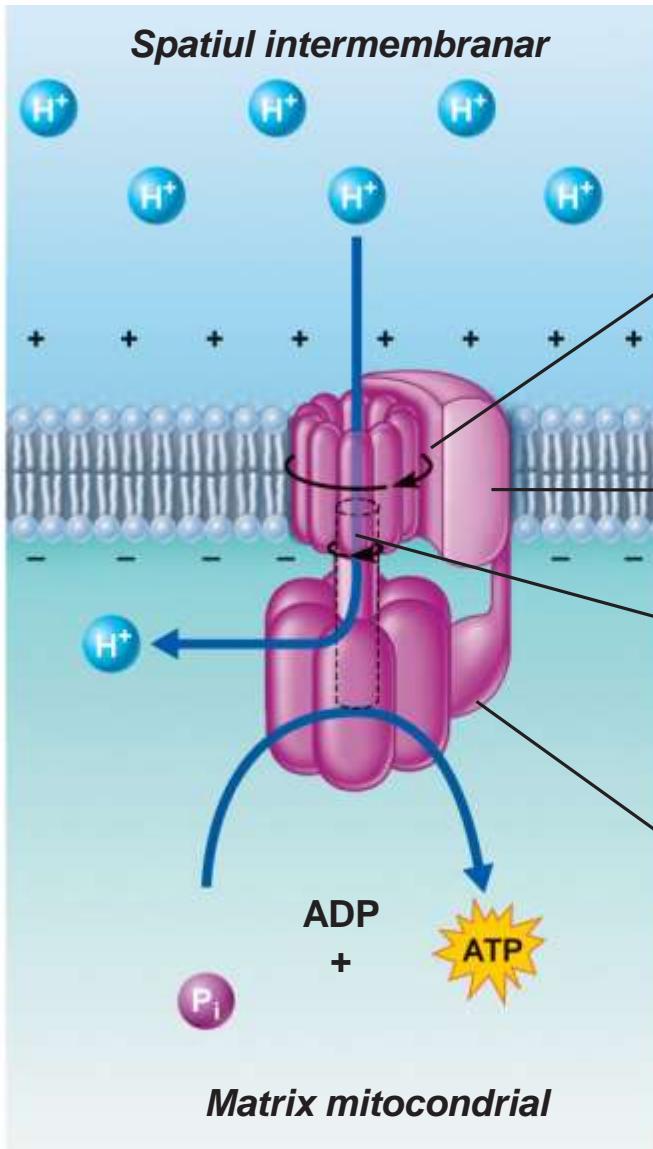
Fermentatie
Glicoliza anaeroba =
2 ATP

Fosforilarea oxidativa

1. Complex I: NADH dehidrogenaza
2. Complex II: succinat dehidrogenaza
3. Citocrom c
4. Complex IV: citocrom c oxydaza (formeaza H₂O)
5. Complexul V ATP-aza

Un **rotor** in membrana se invirte orar cind H^+ curge in virtutea gradientului H^+ .

Un **stator** ancorat in membrana mentine nodul sau capatul stationar

Cind rototrul se invirte **Tija care leaga rotorul de nod se invirte de asemenea**

Nodul stationar contine trei site-uri catalitice care leaga fosfatul anorganic de ADP pentru a sintetiza ATP atunci cind tija se roteste.

Masurarea nivelului de oxigenare: (spectrofotometrie cu co-oximetrie de absorbtie)

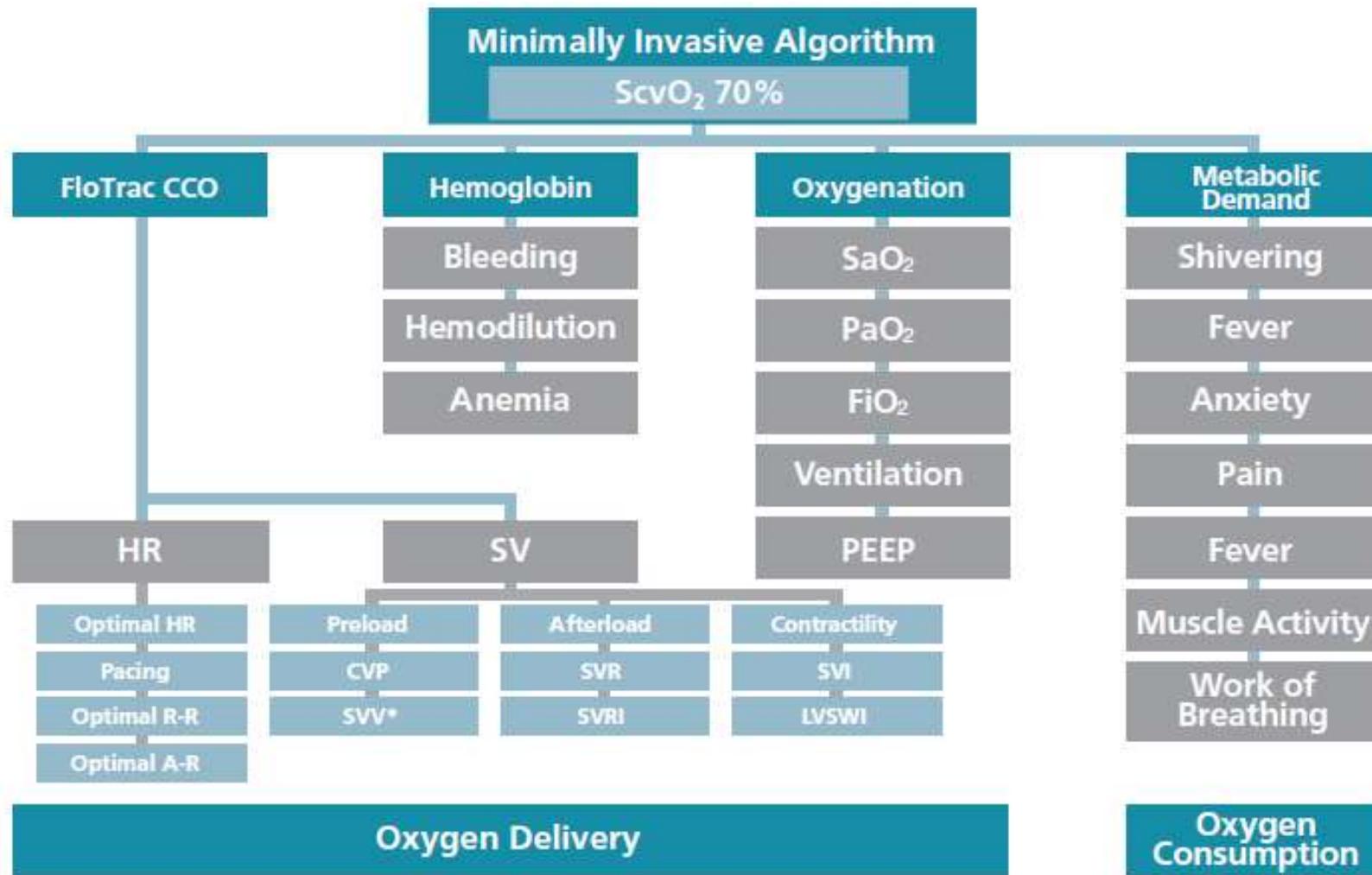
1. Direct in singe (arterial, venos, capilar)

PaO_2 , PvO_2 , SaO_2 , SvO_2 , ScvO_2 , SpvO_2 ,
 SjvO_2 , ShvO_2 , ScsO_2 .

$\text{ScvO}_2 \leq \text{SvO}_2$ (in conditii normale)

$\text{ScvO}_2 \geq \text{SvO}_2$ (in stari de hipoperfuzie si soc)

2. Indirect (pulsoximetrie, oximetrie cerebrală)

Standard de baza in anestezie, ICU, sedare , urgente

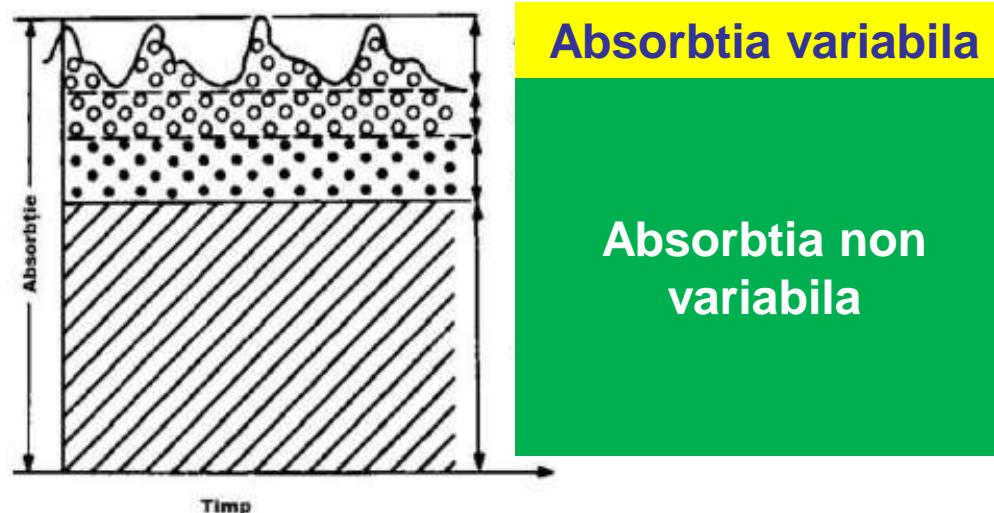
Spectrofotometrie + pletismografie

Legea Beer Lambert: intensitatea luminii transmisa prin tesuturi este fct log. a saturatiei in O₂.

HbH absoarbe lumina ≠ fata de O₂Hb (sau alte Hb)

Masurare si comparare a luminii emise de 2 fotodiode in spectrul R (660nm) si IR (940 nm).

$$\text{SaO}_2 \text{ funcțională} = \frac{\text{O}_2\text{Hb}}{\text{O}_2\text{Hb} + \text{HbH}} \times 100$$

Influente in masurarea acurata:

1. miscarile pacientului
2. pozitionarea si lumina ambientala
3. lacul de unghii
4. hemoglobinele patologice (carboxiHb confunda cu O₂Hb, Met Hb valori fals scazuta la SpO₂ >85% si fals crescuta la SpO₂<85%).

5. efectul de penumbra subapreciaza saturatia
6. lipsa de rezolutie la PaO₂ > 100 mmHg
7. acuratete $\pm$ 3% intre 70-100%
8. timp de raspuns : 15-35 sec.
9. low flow conditii

Oximetria cerebral

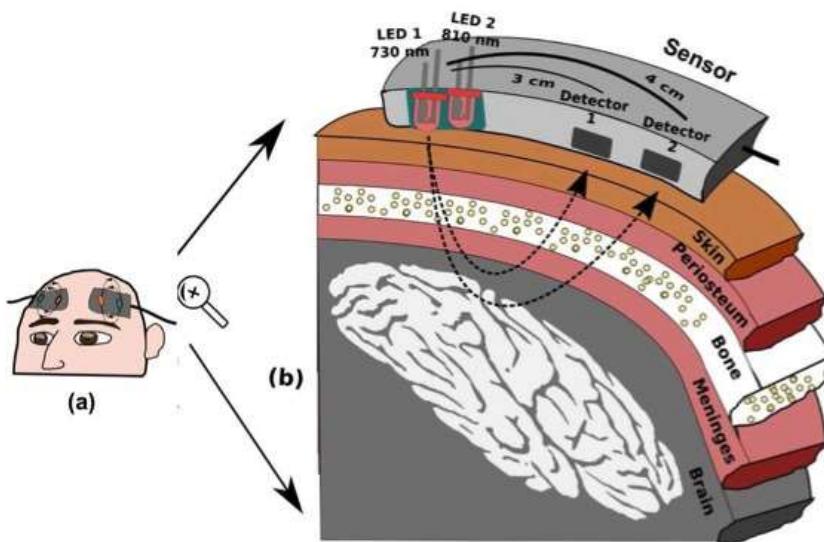
Monitorizeaza rSO₂ cerebral

NIRS: principiu legii Beer Lambert

Singe venos amestecat cu arterial si nepulsatil

Imbalanta aport O₂/consum O₂ cerebral

VN: rSO₂=50% sau scadere de maximum 20%

Utila in chirurgia
vasculara, CPR,
neurochirurgie, trauma

- 1. La nivel pulmonar, principalele cauze generatoare de hipoxemie sunt alterarea raportului ventilatie/perfuzie (cresterea spatiului mort functional si suntul dreapta-stinga) si tulburarile de difuziune.**

- 2. Hemoglobina este principalul transportator al oxigenului, iar performanta cardiaca optimala (cu toti determinantii sai), cureaua de transmisie a acesteia intre plamini si tesuturi.**

Mesaj de luat acasa

3.Cauzele de imbalanta in cererea si oferta de oxigen trebuie identificate si corectate cit mai precoce, in scopul mentinerii metabolismului tisular in regim de aerobioza, cu productie fiziologica de ATP, generat prin proces de fosforilare oxidativa. Metabolismul anaerob trebuie evitat, fiind cauzator de suferinta celulara si disfunctii severe de organ.

4. Monitorizarea continutului de O₂ în singe oferă date cruciale despre funcționalitatea aparatului respirator, valoarea performanței cardiace (debitului cardiac), a macro- și microcirculației sistemicе regionale sau locale, valorii hemoglobinei, a statusului volemic, despre performanța metabolismului tisular și prezenta suferinței de organ și celulară.

